

HIND 5 SENT

Õpilasteleht

NR. 9

11. DETSEMBER 1935

MUST KEISERRIIK

Mägede ja kõrbede maa

Kogu maailma sümpaatia ja poolehoid on suunatud Abessiiniale, kes on langenud Itaalia toore kallaletungi ohvriks. Peagu paljaste kätega pidi ta kaitsma end vastase eest, kes ründas teda sõjatehnika kõige moodsamate tapariistadega. Et aga sõjaõnn mitte alati pole vägevama poolt, seda näitavad praegu arenevad sõjasündmused.

Kuna Abessiinia on saanud üldise huvi keskkohaks, siis vaatleme lähemalt seda mägede ja kõrbede maad, mille kaitseks ta pojad nii südilt on välja astunud.

Abessiinias on ainult üks raudtee, mis viib päälinnast Addis Ababast Prantsuse Somaalimaa Džibuti

MUSTA MANDRI ISEVALITSEJA Abessiinia keiser hobueeslil.

sadamasse, Adeni lahe ääres. Põrgulikust Punase mere linnast ronib rong nagu uss läbi maastiku ja veab valget eurooplaste ning seitset hõbehalli pärismaalaste vagunit üles päälinna poole.

Abessiiniat peab ülalt vaatlema. Tõustes lennukitiibadel üles kõrgustesse, näeksime kaugel läänes lõpmatut madalmaid, Niiluse tasandikku. Tunneksime ära Sinise Niiluse ja võiksime jälgida idasse tema keerulist voolu. Kuid äkki lõpeb tasandik. Hiigelmüür tõuseb ja toetab end pruunikasroheliste maalainete vastu: Abessiinia, Habeši kõrgmaa. Järskudes vormides lõikuvad kõrgendikud, paiskuvad kuni 400 m kõrgusele ja langevad siis mustendavateks kuristikku-deks.

Kõikjal kaitseb maad see kaljune müür. Ta on idas Somaali kõrbede vastu, eraldab põhjas Punase mere katla. Ainult keskel muutub see kaljuvöö pehmemaks, käidavamaks. Võiks ar-

KÖRVELAEVAD OAAISIS endid veega varustamas.

vata, et maa on tasane kõrgpind. Kuid kõrgelt vaatepunktilt alles märgatakse ka kuristikke, mis jaotavad maa plok-kideks, millele ligipääs üpris raske. „Ambasteks“ kutsutakse sarnaseid plokke.

Rong ronib neile „ambastele“ üles. Muidugi pikkade kõverteede kaudu, hoolikalt ära kasutades maastikku. Ühelt käänakult langeme teise. Tihti nagu ei oleks sel mingit otstarvetki. Kuid ometi iga neegrirada kulgeb käänakute-ga, miks mitte ka see aafrika raudtee.

LÖVID KOLLITAVAD. Pühapäevakütt Aafrikas: „Is-sakene! Et ma just siia pidin põge-nema oma ärimurede eest!“

Körvelaevastik venib kilomeetripikkuse karavanina läbi halli liivamere.

HUNT JA TALL

J. Krölov'i ajakohane valm.

Et nõdral vägevama ees on ikka süüd,
see ammust ajast teatud, nähtud lugu,
sest kuulge päält: ka sedasugu
on sulitemp, mis vestan nüüd.

*

Üks tall läks põudsel ajal jõeale jooma.
Oh seda õnnetumat looma!
Va' ablas hunt just pidi ligi juhtuma.
Ta silmab talle, mõtleb: see on minu oma!
Et aga röövlitöö tal näitaks õigus olema,
siis karjub: „Näed sa seda häbematu looma!
Mu jooki musta suuga solkima!
Kas ma pean virtsa jooma?
Oot', see eest tahan ka
su pea otsast kiskuda.“

Pärismaalaste vaguniakendel tungle-
vad kräsus pääd. Abessiinlased, gallad,
somaalid näitavad sügavmustast pruuni
tervet värvide astmikku. Kuid nad
on kõik sama maa lapsed.

Abessiinias on, tänu loomulikkudele
piiridele, võrdlemisi väikesel
maa-alal alal hoidunud kõige mit-
mekesisemad rahvaste rassid. Soo-
jades sügavates orgudes elavad
šankali vanade neegrisinguharude
jäänused. Nad tõmbusid sinna ta-
gasi vanadel aegadel Niiluse mailt
sissetunginud hamisugu rahvaste,
praeguste gallade, somaalide ja da-
nakilide eest. Kuid ka need vallu-
tati Sudaani ja Lõuna-Araabia se-
garahvaste poolt, kelle järglased
amharid, maaomanikkudena elavad
kõrgetel ambastel. Need on Aaf-
rika vanemad kristlased ja viien-
dast sajandist kopti usulahlased.
Nagu pääsukesepesad on nende ela-
mud kinnitatud mäekülgedele. Üle
asulate ulatub väike ümarkirik.

AJALUGU.

Abessiinia kultuurihälliks on olnud
Egiptus. 300 a. pärast Kristust pääsis
säl võidule ristiusk. XVIII sajandil
murdus keskvoim, ja üksikud maavalit-
sejad (ras'id) said iseseisvaks. Kuid
keiser Theodor II (tiitliga neegus ne-
gesti, s. o. „kuningate kuningas“) koon-
das enda kätte keskvoimu ja pani alu-
se ühendatud Abessiiniale (valitses a.
1853—1868. Menelik II (1889—1913)
europaseeris A. valitsuse aparadi, an-
dis riigile põhiseaduse ja Euroopa ees-
kuju järgi koostatud keskvalitsuse.
Juba Meneliki ajal tahtsid itaallased
vallutada Abessiinia, kuid said rängalt
lühia Adua lahingus 1896. a. (See alla-
jäämise häbi osalt sundiski Itaalia au-
ahnet diktaatorit uue sõjaga A-le kal-
lale tungima.) 1916. a-st valitses Abes-
siiniat Meneliki tütar Uisero Zeoditu,
kuid tema võimu teostajaks oli ta abi-
kaas ras Tafari Makonnen, kes 1930. a.
krooniti keisriks. kandes nüüd Haile
Selassie nime. See andekas valitseja
püüdis tõsta oma rahva haridustaset,
asutades koole, ehitades teid ja sõlmi-
des suhteid teiste maailma riikidega,
mille tagajärjeks oli A. vastuvõtmine
Rahvasteliitu 1923. a.

Tall hirmuga: „Aus hundipapa,
sa näed, et sinust allpool jõe seisan ma
ja rohkest sada sammu meie vahet ka.
Oh halasta mu pääle, ära tapa!
Vett sinul solkida ei võind ma koguni.“

„Kas kuuled sa? Või nii!

Siis mina valetan? Näe häbemata hullu!

Mu meele tuleb, et sa tunamullu
mind siin kord oled söimanud, —
see pole, vennas, unustud!“

„Pai hunt, ma pole veel ju aastasekski saanud!“

Nii nutab tall. — „Noh, siis su vend see oligi!“

„Mul vendi pole.“ — „Mis sa vaidled ometi:“

Üks sinu sugulasi mind on teotanud.

Kõik, teie ise, teie koerad, teie karjane

mu vastu nurisete,

kus iial jõuate, sääl mulle kurja teete,

nüüd sina seda pead maksma minule.“

„Ma üsna süütu.“ — „Vait! Mis räägid veel, sa risu!“

Kas sinuga nii pikalt pean vaidlema?

Sul süü ju sellepärast, et mul söögi-isu!“

Nii ulgus hunt ja murdis talle vihaga.

ORJALASTE KOOLIS.

Kui Abessiinia võeti Rahvaste-
liidu liikmeks, siis nõuti esmajoo-
nes orjapidamise lõplikku likvidee-
rimist. Ametlikult oli orjus kao-
tatud juba 1924. a. ja orjapidajat
ähvardas 10-aastane vanglakaristu-
s ning 500-taaliline rahatrahv.

Üks Abessiinia kirjasaatja ju-
tustab: „Mind viidi kooli, kus
õpetati endiste orjade lapsi. See
kool on keisri organiseeritud ja ta
avaldas mulle suurt mõju. Need
lapsed on süsimustad šankalid,
kelle näojooned väga sarnanevad
neegreile. Nad kannavad sviitreid,
nagu Itaalia lasteorganisatsioonide
liikmed. Koolijuhataja seletas mul-
le: „Keiser kasvatab neid endiste
orjade lapsi mitmesuguste ametite
jaoks. Meil on näiteks tiserite,
plekiseppade, kangrute ja müür-
seppade klassid.“

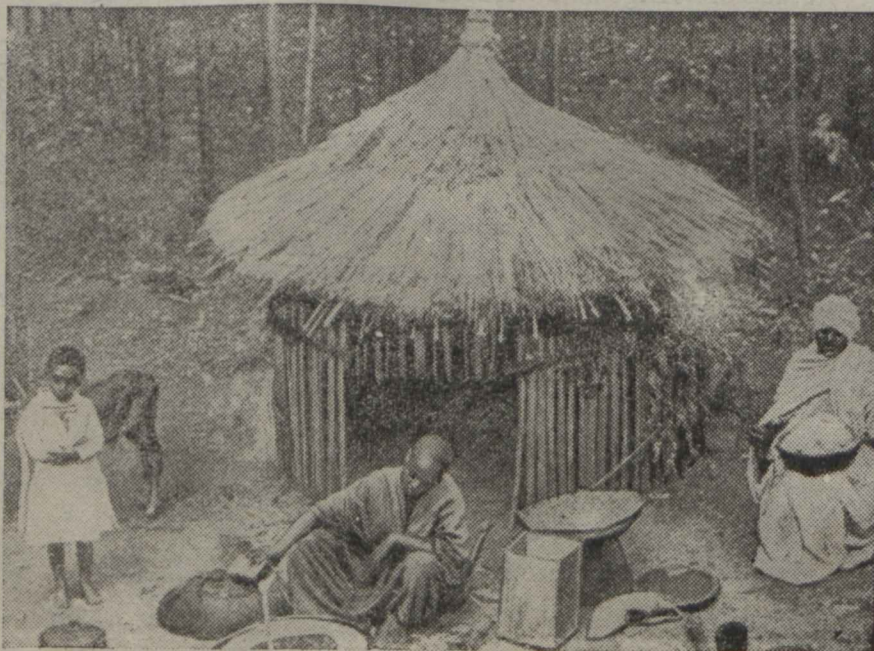
Pingid klassides olid poiste endi
tehtud. Meie sisse astudes tõusid
nad ja laulsid rahvushümni. Siis
küsis õpetaja neilt asju, mida
oleksin vaevalt teadnud loota 6—
10 aastastelt lastelt. Need lugesid
pääst orjade vabastamise seaduse
paragrahve ja veel palju muud.
Kõik läks kui leppe reega, kuid see
tuli ka ettevalmistusest meie vi-
siidi vastu.“

Õpilased,

kui tahate pühadeks häd, põnovat ja hu-
vitavat raamatut, siis ärge unustage, et
täielik noorsoo kirjanduse
valik on!

„POSTIMEHE“ raamatukaupluses

Tartus, Suurturg nr. 16.

ABESSIINLASTE KODUNE ELU.

Kool on omapärane ühiskond, kus igapäev „midagi“ juhtub. Rõõm ja mure käivad siin käsikäes. Kui kauneid jutte võime kirjutada neil aineil! O. Lutsu „Tootsi“ tunneb vist iga õpilane. Kuid ärge kirjutagem ainult „Tootse“ — leiutagem ka midagi uut!

E. T.

Võistlustöö**Rahn Rahuleid****Piinade öö**

Meri tormises hoos,
torm vahutavate lainetega mängib koos.
Lained tõusevad kõrgele õhku,
pillates lainetel valget merevahtu.

Kalurihütid on reas,
igal naisel tuline mõte on peas,
palvesõnu sosistavad huuled,
torm... ja väljas undavad tuuled.

Öö hämaras naised laternatuledega,
Ahti mängib paatidega — suledega,
Hüttidest kuulda laste kisa:

„Ema, ema, kas tuli me isa?..“

Öö hämaras naiste nägu pisaraist märg.

Näe, viirastus merel hiigla pärg —
Tõsised näod,

kokku pigistud karedad peod.

Kui tõusis kullane päike,
omandas meri taas rahuläike.

Kaldal üksikuid paadilaudu...

Õnnista, meri, oma värsked haudu!

Udune sügishommik

Isa luges hommikul ajalehte. Sirvis selle läbi otsast otsani, süvenes siis korraks millessegi — ja viskas lehe käest, sõnades: „Vaased merimehed — jaa — sügisel varitseb udus surm!“

Tõusis, haaras kirve ja läks. Püüdsin leida ajalehest kohta, kust isa luges, ja leidsingi selle. See oli lühike teade, — merel udus kokkuporganud laevade katastroofist. Läbi lugedes sõnumi ei jätnud see minusse mingit sügavamat mõttejälge; asudes kooliteele ununes loetud sonum. Oli üks neid päevi, mil udu kattis maailma. Ei näinud kaugemale kui ainult enda ees virvendavasse porilompi. Oli kõik nagu hallis siidis. Läksin maanteed mooda, mille kõrval telefonipostid olid vaevalt märgatavad hommikuudus. Siis — äkki pääkohal age tüpade sanin, kaeblik linnu häälitus ning mingi keha kukkumine. Ulal hundas veel tumedalt telefonitraat, — kuna all porisel maanteel lamaskas metspart, kael õieli, ta kollasest nokast valgus helepunane verenire maantee porri. Haarasin värisevate kätega lödva keha. Sõrm tundis veel nõrka värinat, siis tõmbusid lestjalad sirgu — linnuke oli surnud.

„Udus varitseb surm...“ tulid meelega isa sõnad. Nüüd alles mõistsin neid sõnu.

Eva Paas.

Pilte Jõululapse kodumaalt

on 5-sendine pildipoogen, mis sisaldab 11 päevapilti Jeesuse sünnimaalt ja tema mälestuse läbi pühitsetud kohtadest.

USUÕPETUSE TÕÕVIHK

muutub hulga nägusamaks, kui kleebite need pildid vastava kirjatöö juure. Nõudke koolikooperatiividest! Hind 5 senti.

Laod: „KOOLIVARA“ Tartus ja „TÕÕKOOL“ Tallinnas
Promenadi 2 V. Roosikrantsi 3

Kasukas**Värdis teine kiri onule**

Kallis onu!

Tervitan Sind jälle ilma silma nägemata ja käe andmata. Sa võid nüüd kangesti vihane olla, et lasksin Sind nõnda kaua vastust oodata. Aga ära pahanda kedagi, sest mul olid seks rängad põhjused.

Vaata, ma tahtsin küsida, kas sul on kraega kasukas. Ja kui sul praegu ei ole, ehk on sul kunagi enne olnud? Oled sa tundnud rõõmu, kui sa ta said? Ma küsin seda sellepärast, et kasukas ongi see põhjus, miks ma sulle ei saanud vastata. Kui sa loed mu kirja, siis mõtle ikka kraega kasukat, mitte seda ilma kraeta „kasukat“, sest mina sain nad mõlemad peaaegu ühel ajal.

Sul on vast meeles, kui tuli see esimene kallis libe jää. Igal lombil ja kraavil oli ühel hommikul pääl ilus sile ja nii meelitatav hõbekaas. Ma ütlen just hõbe, sest kooliõpetaja ütles ka nõnda. Sel hommikul saingi uue kraega kasuka. Rät-

sep Nästuke õmbles. Emal oli üks suur nahk — see oli selle vana sarvedega lamba — ja kolm tallenahka, need olid mustad — ja emal oli veel muid nahaveerekesi ja raasukei ja nõnda tuligi säält välja minu kasukas. Teistel on ka kasukaid, aga neil ei ole kraega. Mõis tagi, et tõmbasin kasuka kohe selga ja hakkasin kooli minema. Sain siis teel kokku tondi-Karlagaga ja jope-Matsiga. Nad mõlemad hakkasid mu kasukat kiitma. Tundsin, kuidas minus kasvas uhkus ja julgus tõusis koguni püsti. Tahtsin siis ka olla täitsa meheks. Säälsamas oli tiik ja jää meelitas ka oma jagu. Keegi ei julgenud kahe jalaga tiigijäele minna, aga mina julgesin... Astusin, sammu ja teise — olingi keset tiiki. Äkki... praks!... Ma ei mäleta enam hästi, kuidas ma välja sain, aga küllap ikka säääl oli mitu meest. Kasukakarvad olid viimase võimaluseni vett täis imunud ja üks mees ei jõudnud vinnata.

Jooksin nii ruttu kui võimalik koju. Tahtsin end küll salaja ära kuivatada, aga kus veerada märkis kõik mu jäljed kuni ahjunurka. Ja

see rätsep! — Temap, Nästuke, oligi, kes mu ahjuvahelt lagedale tõi.

„Minu... minu õmmeldud kraega kasukas!“ karjus ta ja andis — tead isegi... Ega ta veel sellega jätnud. Hüüdis sisse ka isa ja... isa võttis vöölt rihma... ja nõnda ma sain... selle teise, „kraeta kasuka“... Oh onuke, kui oleksid Sina parem minu asemel olnud, sa oleksid siis alles tundnud!

Ei aidanud aga midagi. Ikka jäin haigeks. Olin kolm nädalat voodis pikali. Nüüd sa tead, miks ma ei kirjutanud. Täna olen juba terve ja lähen kooli. Muide, kuulsin kogemata, kuidas isa ütles emale: „Tegin poisile küll kaks sooja kasukat, aga midagi ei aidanud, ikka jäi haigeks...“ Mul on kangesti hää meel, sest nüüd ma tean, et isa ei ole enam kuri...

Ah jah! Varsti tuleb meil test koolis. See on üks hirmus asi, teised ütlevad. Mina ei ole teda veel näinud, aga kui saan näha, siis ma kohe kirjutan.

Ela siis hästi, onuke!

Sinu

Värdis.

Tulistan samuti vaguni katuselt. Ühel hetkel — padrun ei lähe rauda. Litsun, surun, aitan kaseti äärega tagant, kuni käib pauk: ja minu püssitoru on lõhki. Olin vale padruni, väheke suurema, lewisi oma, rauda taganud... See ei jäänud aga viimaseks püssiks, millel raud minu käes lõhkes.

Ees väljal on pea jälle vaikne. Mustad, hallid täped vaid ringi lumes ja hobuste surnukehi... Ainult üks kaugem inimkogu jõudis roomates üle mäekingi, põlvenükkidel jooksis edasi, puude vahel tõusis püsti ja pääses põgenema. Heki lähedal tee kõrval olid madalad kivihunnikud. Nende taga paistis sõdurikogusid, kes hobustelt kukkudes sinna taha pugesisid. Astume kahekesi Kuigiga rongilt maha. Lähme neid ära tooma, kummalgi püss pöske tõstetuna sihhib kivihunnikuisse.

„Püsti, käed üles!“ karjume maaslamajate lähedale jõudes. Üks neist hüppab meie ees maast püsti, röögatab loomana ja paneb jooksu metsa poole. Ta kaotas püssiotsa ees mõistuse. Anname tuld järele, ka rongilt lastakse. Kuid tal on hullumeelse õnne, juba on ta kümne, juba kahekümne... viiekümne sammu pääl meist eemal, paistab, et ta metsikus sööstal jõuab õnnelikult metsa — soomusrongi külje alt, saatuse enda kaitstuna.

„Sihtida! sihtida, mida niisama plaksida!“ kostab hüüe. Sihime. Ja venelane langeb oma kaaslastele seltsiks lumme. Nüüd maast meie ees tõuseb värisedes neli venelast. Nad hoiavad armupaluvalt käed ülal. Maast võtan kaks siia heidetud mõõka. Tuleme vangidega rongile. Ühe mõõga jätan endale, mida hoian Vabadussõja mälestusena, teise annetan samas lpn. Pääsukesele.

Nüüd kogutakse rongile sõjasaaki: püsse, mõõku, nagaane — ja hobuseid. Meie komandost koolipoiss Tensing tassib maast oma seljas rongile valjusti hoi-gava, haavatud, pikkade vurrudega eht kasaka-atamani, kelle mõlemad jalad on läbi lastud. Arst seob need lahasse. Ja Tensing saab selle uhke hõbetupes šaška (mõõga). Väike Peiman välgutab uhkeldades nikkeltupes sõjasaaki, millele graveeritud: vanemale portu-peile...

Siitpääle meie rongi meeskond on varustatud ka mõõkadega!

Meie rõõm oli alles täielik, kui teatati: sõidame kogu soomusrongiga Tallinna sauna! Ja otsekohe.

„Venelased on vaheti küllalt vastutulelikud, teavad, et tütarlastele meeldivad kannused ja mõõgad, töid meile kogu eskadroni täie neid!“ leiab üks poistest.

Kuid see vene eskadroni lahkus meie vastu ei jät-nud vahejuhtumita meie komando perekondlikku sise-elu. Komandoülemale, kellega meeskonnal puudus sisemine kontakt, hakkas meeldima koolipoisi saak — hõbetupega šaška. Ta istus vaikselt mõnda aega nurgas, kuna keskel väljas käijad oma mõõku vastamisi uhkeldades näitasid.

„See on sõjasaak, andke mõök ülemusele edasi!“ kähvatas äkki pahaennustavalt komandoülem, ise näost punane. Kasaka hõbemõõga omanik koolipoiss ei pannud seda ülemuse käsku aga pahaks, arvas vaikselt, et saak on selle, kes ta tulest toonud ja oma vööle sidunud, ja ei mõtelnudki šaškast lahkuda. Kuid nüüd komandoülem ajas enese püsti, tegi mõne sammu edasi — ja kiire käeliigutusega haaras koolipoisi mõõga ning pistis oma seljataha vaguninurka, kuhu ette enese istuma pani. See sündis kõikide silme all. Komandot läbistas süngene vaikus.

Järgmise jaamavahe kestes kogu vabatahtlikest koosnev komando ükshaaval esitas komandoülema kaudu rongiülemale ettekanded, et palub üleviimist mujale.

„Ah nii!“ nuusatas vaid komandoülem ja teatas igäühele, et ettekanne jääb edasi andmata.

Kui rong uues jaamas peatus, ilmus ükshaaval rongiülema ette kogu komando ettekannetega, paludes üleviimist mujale.

„See on mäss, annan teid sõjavälja kohtu alla!“ vihastab isegi pehmeloomuline, alati häätähtlik rongiülem.

„Olen vabatahtlik... Sõjaväljakohut ei karda,“ kuuldub vaid kindlalt meeste suust.

Rong peatub, seisab. Meile teatatakse, et kui me oma säärasest nõudest ei loobu, soomusrong Tallinna ei sõida, vaid pöördub tagasi liinile.

See oli mõjuvam ähvardus kui sõjaväljakohtuga.

„Ei, Tallinna ikka, sauna tahaks, elajad seljas ei anna ööseti enam rahu, ja omastega tahaks olla, mööda linna inimeste seas lallata... ükskõik mis hinna eest.“

Meie komando ei vajanud kuigi palju aega järele-mõtlemiseks. Soomusrong ajas pea edasi! Vastuhakk oli läbi.

Teise osa lõpp.

Ei ole midagi ärritavamat kui kedagi luurata, kes ise teist luurab. Kui Tolmune Täht seda põnevat mängu märkas, tundis ta suurimat vaimustust selle üle, kuidas Stäckchi tolli-haaval Kiopole lähenes. Aga samuti järgis teda Tolmune Täht. Viimaks oli ainult

kamisi lähenes Stäckchi. Oma tähelepanelikkusest hoolimata ei mõistnud Tolmune Täht seisukorda mitte täiel määral. Ta ei saanud aru, miks Kiopole alati hoidus teigi lähedusse, ning ainult harva eemale läks, ilma et tema kaasas oleks olnud. Kui Stäckchi nägi Kiopole Tolmune Tähtega ühes, leppis ta sügava urisemisega ja vihase pilguga. Poiss oli teda kord kibedalt õpetanud aukar-tust tundma. Ühel päeval oli Kiopole teigi taga konti näinud, kui Stäckchi lähedale sattus ja otsustas seda Kiopole ära võtta. Arvates, et keegi teda ei märka, laskus ta kõhnuli ja hakkas ettevaatlikult Kiopole poole roomama. Kui Kiopole poleks nii hooliga konti kallal olnud, poleks Stäckchi ka suurima kavaluse juures saanud kallale tungida. Aga konti küüles oli meeldi-valt lõhnavat liha, ja sellepärast unustas ta täiesti oma tähelepanelikkuse. Onnelikuna näris ta edasi, ja pik-

korvale, näitas talle hambaid, ise valmis järgmiseks samasuguseks ärritavaks hüppeks. Hoolimata oma väljakutsuvast käitumisest oli Kiopole rahutu, sest ta terav hundi mõistus ütles, et va-rem või hiljem pidi tulema päev, mil otsustamisese-tuleb ülemvõimu küsimus. Ja et see saab olema heit-lus elu ning surma pääl, seisis väljaspool kahtlust.

devõitluse hiilgeajast on annud „Mikumärdi“ (1929). Raudsepp on mõjustanud oma laadiga ka teisi nooremaid lavakirjanikke, kellest kõige andekamana, kuid vahest ka kõige enam „Mikumärdi“ maneeri jäljenda-vana esineb Aug. Mälk.

Uusimal ajal on suure populaarsuse omandanud kahe naiskirjaniku, Helmi Mäelo ja Leida Kibuvitsa romaanid. Noorimate annetena on silma-piirile kerkinud viimaseil aastail lüürikuna Betti Al-ver ja Heiti Talvik, ning proosas saarlane Adolf Hint.

Noorsoojuttude kõige viljakamad tootlejad on O. Luts, J. Parijõgi ja J. Jaik, kuna meie kõige ilusamad lastelaulud on loonud E. Enno (†), K. E. Sööt ja J. Oro (Oengo).

EESTI KUNST.

Kui eesti kirjandus oma algajal oli määratud vähe-arenenud rahvahulkadele valgustuseks, siis eesti ku-jutav kunst, s. o. eestisoost kunstnikkude looming, kujunes võõraste üldeuroopaliste mõjude all 19. sa-jandil. Iseloomulik on küll nende juures eesti ainete harrastamine, valides kujutamisesemeid eesti müto-loogiast, maastikust ja isiksusist. Suurima andena nende hulgast esineb maalija Johan Köler (1826—1899), siis K. L. Maibach (1833—1886). Köleri puhul tuleb rõhutada, et tema huvi eesti ainete vastu ei olnud ainult esteetiline, vaid ka tingitud kindlast rahvuslikust maailmavaatest. Maibach on suutnud eesti ainekku vähem sisse elada. Skulptuuris esi-neb A. L. Weitzenberg (1837—1921) oma klassi-sistliku vormikäsitlusega. Tema eesti mütoloogilised kujud tuletavad meele vana-kreeka jumalaid jumalan-nasid ja võluvad oma alalise harmoonilisuse ja tasa-

leparast eelistas ta ära minna. Hiljem nägi Tolmune Täht seda sageli oma telgis, kuhu ema ta kaasa võttis. Saäl polnudki ta nii jälle-tustatav, nii et poiss pikapäälle oma arvamist vana-ema kohta koguni muutiski. Kuid Kiopole ei muutnud

ningi tugev nõidusevõim, tugevam tema omast, ja sel-nagu kõik vanad indiaani naised, uskus, et hundis on vile ajab, süvendas ainult vanakese pahameelt. Tema, kõige targem on siis rahule jätta, kui ta hambaid ire-et Kiopole ei ole koer, vaid ehtne metsik hunt, keda astu, kui see elajas pole välja visatud. Nikana seletus, ja kipro, et värv pragunes. Ta seletas, et tema telki ei Igavese Haudaja kollane nagu tõmbus nii süngeks, nud ulahuulest, mille alt paljastusid ta suured hambad.

tunda turtis seljakarvust, urisemisest ja ülestõmbu-Kiopole ei meeldinud see olevus samuti. Seda võis ning öönsalt.

tasid sügavasisse koopaisse vajunud silmad süngelt vuse tunne oli mahasurumatu. Kollasest näost vaa-poiss talle otsa. Hirnu ta ei tunnud, kuid ebamuga-vanamoor pilu vahelt sisse vaatas. Vaikides vaatas parajasti Kiopole juures teigi tagaosas, kui värviline näol paks kiht kollast värvi. Tolmune Täht kükitas ehitud, kandis pärlidega kaunistatud nahkkuube, ning mistamistamise toimingut puhul poseisvat. Ta oli toredasti Teinekord nägi ta teda oma kodu arstirohu val-sis kõige sügavamast umbusaldust.

Siiski sellest päevast päälle äratasid vanaema käd poi-hästi kui võis. Ema oli teda ju käskinud vait olla.

A. Kitzberg. A. H. Tammsaare. M. Metsanurk. F. Tuglas.

K. looming aga käesoleval sajandil, kõige päält kol-mes kestva väärtusega draamas: „Tuulte pöörises“ 1906, „Libahunt“ 1912, „Kauka jumal“ 1915. Täna-seni ei ole Kitzbergi saavutusi draamas keegi meil veel ületanud.

Naturalismi kalduvana algas A. H. Tammsaare, kodanlise nimega Anton Hansen, (s. 1878.) oma ju-tustusis „Kaks paari ja üksainus“ (1902) ning „Vanad ja noored“ (1903). Samas suunas on ta areng jätku-nud, kuni oma suure talupojaromaanini. „Tõde ja õi-gus“, mille viis köidet ilmusid 1926—1934. Sama teose viimaseis köiteis, mis käsitavad maalt võrsunud ha-ritlase elu, ilmub tugev kalduvus hingeeluliste küsi-muste eritlemisse. Tema ühtlaseim teos on 1935. a. ilmunud „Ma armastasin sakslast.“

Teatava vahejõrgu realismist kuni tänaseni jätku-vas arengus moodustas „Noor-Eesti“ liikumine, alates 1905, mis oma sihiks seadis eesti kirjanduse tõstmise „euroopalisele tasemele.“ Oma ainsad väärtuslikud ilukirjanduslikud saavutused andis „Noor-Eesti“ rühm G. Suitsu (1883) luules, mis algas mehise hoogsuse ja siirusega ning muutus pärastpoole artist-likuks ja mõttetihedaks. F. Tuglase (1886) proo-sakatsed mitmesuguste sajandite vahetuse paigu

Siitamaani oli vanaema tema maailmas täiesti puudunud. Sääli oli Suur Vaim, päikeseks nimetatud, ja samuti tundis ta teist vähem suurt Vaimu, mida kuulus nimetat. Ja siis tähed. Need olid samuti vaimud. Nad istusid taevas ja tundsid endid sääl mugavasti. Kui neid vaadelda üle kepi otsa, võib märgata kuidas nad aegajalt oma asukohta muutsid, asudes vahest kõrval, vahest madalamal, ja vahest, eriti Meelatu kuu ajal, nad jooksid peaaegu. Suda lõi tugevamini, kui üks täht äkki põiki üle taeva lendas ning järsku kadus. Langesid need ruttavad tähed preeriasse, siis muutsid nad tolmuseenteks, nimimetatud, tolmusteks tähtedeks.

Ka vanaema, kes ilmselt polnud ei vaim ega täht, evis suure jõu, millelega pidi arvestama. Oli päevi, mil ta nägu säras kollaseksmaalitud. Nii oli see pidulikel juhtudel. Kui siis kisa tehti või üle ta tee mindi, tõmbus ta nägu kipsa, nii et värv pragunes. Kui teda sellelegipärast edasi ärritati, siis võis ta ka lüüa.

Toimune Täht vaates seda maalitud haruldust au-kartiliku argusega. Ta esimene tutvumine vanaemaga toimus ühel säärasel päeval, kui ta maaltud ei olnud. Ilma viisakustund asjades vanaema nahi kõige enam sarnaneb parkimata pühvlinahale. See polnud sugugi meeldiv, kui vanaemal ta käsi ja jalgu kompas. Toimusel Tähel oli mulje, et teda kõvasti rebitakse, ja et vanaemal on väga tugev. Kuid ta talus selle ebamugavustunde nii

M. Under.

Gust. Suits.

moesolevais kirjandusvooludes on vähenestunud, kuid suurima teene on ta teinud kriitikuna.

Noor-Eesti uusromantiline vaimulaad ei mõjutanud ainult kõiki sel ajal looma hakkavaid kirjanikke,

vaid enam või vähem ka juba kindlate realistidena ja naturalismi kalduvatena tuntud kirjanikke, nagu Ed. Wilde („Mäeküla piimamees“ 1916) A. H. Tammsaare („Noored hinged“ 1909) M. Metsanurk („Toho-oja Anton“ 1916) jt. Veel enam satub eesti kirjandus välismaa moevoolude mõju alla 1917. a. tekkiva „Siuru“ rühmitusega, mis andis meie kolmanda (pääle Koidula ja Haava) tähelepanuväärse naisluuletaja Marie Underi (1883) ning praegused meie lüürika tähtsaimad nimed: H. Visnapuu (1889), J. Semperi (1892), A. Adsoni (1889), A. Alle (1890), J. Kärneri (1891) ja H. Adamsoni (1891). Uute proosaannetena tõusevad Aug. Gailit (1891) kes oma senini parima teose on annud „Toomas Nipernaadi's“. Alguses ta harrastab süngest fantastikat ja seikluslugu. Samasugused alged on R. Rohu (1891) loomingul, kellest hiljemini on kujunenud tugev realist. Oma parima on ta annud tugevais loodusekirjeldusis. A. Kivikas'e (1898) loomingus esineb külarealistide talu- ja asunikuroomaanide sarjas „Jüripäev“ (1921), „Jaaniapäev“ ja „Mihklipäev“ (1924), samuti M. Metsanurgal, kelle looming on kõikunud välismaalt laenatud filosoofitsemise ja külaturalismi vahel. Oma viimases teoses, „Ümera

Kõigi mitmekesiste ja ootamata asjade hulgas, mida Toimune Täht laagris kohtas, oli kõige isärali- kum ja selatatum ta vanaema, keda nimetati Igave- seks Handujaks.

I g a v e n e H a n d u j a .

VIES PÄÄTÜKK.

Edasisi lööke ei oodanud koer enam. Kisedades, jalgade vahele tõmmatud hännaga, jooksis ta läbi laagri, nagu oleks tõsine surmahäda kannul. Sellest õppetunnist saadik tundis ta Jooksva Hundi telgi vastu lugupidamist. Aga kartus ainult suurendas vana Kioopo vastu ta sünges hinges, ning sellest pääle mõttes ta pidevalt julmale kättemaksule.

Jalatäis maad veel Stickschi ja ta ohvri vahel. Toimune Täht ei julgenud hingetagi. Aga kõik ta lihasid olid pinguli ja parem käsi vaagis rasket keppi. Stickschi keha tõmbus pinguli, sest ta valmistus hüppeks. Keskkoha kerget kerra tõmmates surus ta tagumised jalad hoovõtmiseks tugevasti vastu maad. Nii oli ta ühe sekundi, et siis hüpatas — kuid just seda sekundit kasutas Toimune Täht ja langetas oma raske kepi hooga koerale pähe.

EESTI NOORSOOKIRJANIKKE.

Juhan Jaik.

Oskar Luts.

Jüri Parijõgi.

jõel“ ta katsub luua ajaloolist romaani eesti muistse vabadusvõitluse ajajärgust. Realismi tugevaimaks ja suurt edaspidist arengut töötavaks esindajaks on kujunenud A. Jakobson, kes pääle Zola'd järeleaimava esikteose „Vaestepatuste alev“ (1927), on hiljemini edukalt viljelnud lähema mineviku talupojaraamani. Nende kõrval evib suurima populaarsuse väga produktiivne O. Luts (1886), kelle lavateosed on saavutanud suurima menu ja kelle jutustused, eriti Kevade I ja II (1912, 13), ning Suvi I ja II (1918 ja 1919) on saanud meie kõige loetavamaiks raamatuiuks. Noorema põlve proosaautoreist väärrib erilisemat tähelepanu Aug. Mälik, kes on annud peeneid kujutusi Saaremaa olustikust ning muredest ja viimasena ajaloolise suurromaanini „Surnud majad.“ (1934) Novellistina on viimaseil aastail teenitud tähelepanu äratanud vana ajakirjanik K. A. Hindrey (*1875).

Eesti uue realistliku komöödia meistriks on kujunenud varasem följetonist Hugo Raudsepp (*1883), kes asendamatu dokumendina meie erakonda-

OLUMPIA- võitjaks tuli KARJAPOISS!

Kui muinasmängud elustusid

Ateenas peetud 1896. a. olümpiamängud kestsid viis päeva. Viimast päeva peeti tollal kõigist tähtsaimaks — joosti maratoni jooksu. Jooksust võttis osa üle kahekümne jooksja. Ja nende hulgas ka üks kreeka karjus, nimega Louis.

KES OLII LOUIS?

Louis oli imelik inimene. Õieti ta polnud üldse sportlane. Ta oli karjapoiss, kes millalgi jalga ei saanud jooksukingi, kes ka kunagi ei treeninud jooksu enese pärast. Aga harjutanud oli Louis ometi: kadus mõnikord loom, siis tuli palju joosta, taoti päevi läbi. Jooksis ühe päeva, tuli öö, sõi siis kõhu täis ja heitis puhkama. Järgmisel päeval jooksis edasi, seni kui kadunud looma kätte sai. Nii elas Louis.

No eks jõudnud olümpiaast juttu temani. Ja Louis avaldas siis soovi maratoni kaasa joosta. Ei ta ise teadnudki õieti, kui pikk maratoni jooksu on. Teadis, et joosta saab hulka aega, ja seda ta suutis. Louis oli patrioot, Kreeka meeste au tahtis ta hoida kõrgel.

LOUIS TREENIB.

Jäi ainult paar päeva puudu maratoni võistlusest. Louis tegi nüüd imelikke asju: jooksis hiigla pikki maid. Jooksis hommikust alates lõunani, siis istus, hammustas juustu ja leiba, rüüpas pisut vett ja edasi, jälle edasi jooksis, kuni päike kadus.

Nüüd tuli maratoni eel-õhtu. Louis sõi kõhu vägevasti täis ja

heitis varakult magama. Sääli ta norises öö läbi suurimas südamerahus ja külge pöörmata, magas kuni hommikuvalgeni.

STARTI

ilmus ta nii tagasihoidlikult, et teda peagu ei märgatudki. Üll olid tal kreeka rahvusriided ja jalas lambanahksed pastlad. Nii Louis kaobki lähtelt vaatajate silmist.

Esimesel kümnel kilomeetril on kõigil jooks hoogus, ja Louis'i leiame jooksjate kolonni keskkohalt. Aga edasi lisab Louis hoogu ja asub vedama; 16., 17. ja 18 km lähuvad L. juhtimisel. Nüüd annab mõtlematu pingutus tunda ja 22. kilomeetril

ON LOUIS „LÄBI“

teised mööduvad. Louis on ka moraalselt otsas.

Kui ta ühe talu läheduses istub ja puhkab, tuleb peremees ja lausub: „Ise tahad kreeklane olla, aga kreeklane ei näi. Sa polegi nii väga väsinud!“ Louis ei vasta midagi. Tõusis ja küsis juua. Toodud pooletoobilise kannu tühjendanud, lippas ta edasi, ise pomisedes: „Küll ma nad veel kätte saan!“

Ja saigi. Kolmekümnesetsmendal kilomeetril oli ta eeljooksjad

kinni püüdnud ja möödus neist. 40 km on olukord ikka murutumatu, ainult austraallane Flack nihkub lähemale. Rahvas staadionil on rõõmus ja ühtlasi ärevil: jooksu veab kreeklane, aga Flack on kannul! Samal ajal aga Louis võidab 1,5 km enne finishit oma konkurendi lõplikult. Nad jooksevad 6 m vahega. Louis ees ja Flack järel. L. kuuleb, kuis Fl. hingus muutub üha raskemaks, ta lisab sammule pikkust. Ja rivaal kaob, kaob ja kaobki seljatagant. Rahva meeletute ovatsioonide all jookseb L. staadionile.

TEMA VÕITIS JOOKSU,

kreeklane võitis! Kangelasena viiakse ta kuninga looži ette. Kuningas õnnitleb isiklikult maratoni kui tähtsama võistlusala võitjat. L. aeg oli 2:58,50,0.

Lühidalt:

Eesti korvpalli meistriks tuli Tartu NMKÜ, kes lõi Tall. nimekaimu ülivõimsalt 67:24.

Tartu võitis Riia maadluses 7:6. Soome-Rootsi maadlusmaavõistlus lõppes Soome nabi võiduga 15:14.

Eesti-Soome poksimaavõistluse võitis Eesti 6:2.

Turaani turniiri võitis Eesti 18 p. 2) Soome 14 p. 3) Ungari 10 p.

KIRJAVASTUSED: Endel V. Lalsi. — Häid uiske ja hokipantse ei saa ise teritada. Teras on liiga kõva. Teritatakse linnades, hind 25 senti. Saada Viljandisse, või Tartusse.

TEADMISEKS: Järgmisest numbrist alates ilmub „Õpilasl.“ suusatamisõpetus ja Soome kõigi aegade suurima jooksja Paavo Nurmi elu.

J. K.

Aeg on vaadata

jõulukinke.

Vähemgi kingitus valmistab suurt rõõmu, kui see ostab ebekalt ja tabavalt valitud.

Noortele sobivad kinked, nagu:

Hää raamat
Täitesulepää
Portfell või koolimapp
Peenrahakott
Taskunuga
Foto- või postkaardialbum
Tsirklikast
Taskuraamat kalingur- ja nahkkõites
Malemäng
Õppuri A ja O
Õpilassõber
Pakaliit alusel tindipott sullepääga
automaat taskupliiats j.n.e. j.n.e.
saadaval suures valikus

„Postimehe“ raamatukaupl.
Tartu, Suurturg 16, telef. 2-50.

Kõige menukamad jõulunäidendid

on „Pääsukese“ omad.

Registreeritud andmete järgi on J. Oro „JÕULUVANA KODU“ (2 vaat.) mängitud enam kui 300 koolis. Selle rõõmsatujulise laste lavatüki võlu on nõnda suur, et ta teine trükk on ka juba lõpule jõudmas.

Sama autori teine jõulutükk „JÕULU OOTEL“ (2 vaat.) on trükist otsas, kuid selle võib leida köitest „KOOLINÄENDID“ (Kr. 1.80).

J. Parijõe „JÕULUJUHTUMISED METSAS“ (1 vaat.) on ilus ja meeleolukas jõulumäng, samuti A. Oengo-Johanson „JÕULUPUU LUMISES LAANES“ (4 vaat.). Vägevad naljamürtsu ja hulga uhkeid uperpalle sisaldab M. Mölli „VANGISTATUD JÕULUVANA“ (2 vaat.). Laulude ja tantsudega jõulumäng on „JÕULUD AASTAPÄRJAS“ (1 vaat.).

„Jõulupuu lumises laanes“ maksab 50 s.; teised à 25 s. Raamatute hinna ettesaatjaile saadetakse raamatud kätte ilma lisakuludeta.

Õ/k. „KOOLIVARA“ ja K. K/ü. „TÖÖKOOL“

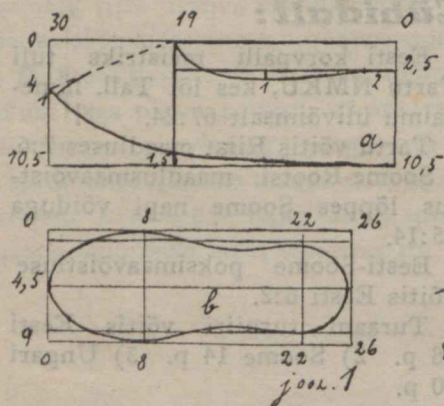
Tartus, Promenadi 2

Tallinnas, V. Roosikrantsi 3

Teeme tuhvliid!

Urime kõige enne joonistusi. Joon. nr. 1 näitab, kuidas tuleb joonistada lõikeleht. Seda tehakse ristküliku sisse. Numbrid näitavad mõõte sentimeetrites. Enne tuleb joonistada ristkülik, siis sirgjooned, siis kõverjooned. Mõõdud on nr. 38 jalasuurusele. Kui jalg on suurem või vähem, lisatakse mõõdule juure igast küljest või jälle vastupidi. Ülemine joon. näitab päälise pooltükki. Pooltest on parem teha — kulub vähem riidet ja pole vaja krookida varvaste järgi. Õmblus on pikuti ninal (täpiline joon) ja kanna taga. Alum. joon. näitab taldad.

Joon. nr. 2 on töö mitmesugused järgud. b on vildist tald, täpiline joon näitab päälise külgeõmblemise kohta; c on mitmekordsest riidest tald, täpil. jooned on kokkuteppimise kohad; d on papist n. n. pinsol, mis ühelt poolt voodriididega kaetud, sama riie aga teispoolt krooklõngaga (täpiline) ja kinnitustniidiga (siksak) kokku pandud; e on erilise riideriba päälise külge õmblemise viis; f — tald ja päälis on katseks nõõpnõeltega kokku pandud; g — tald ja päälis õmmeldakse kokku; silmus nurgas — näitab tallaserva lisanõõri õmblemist.

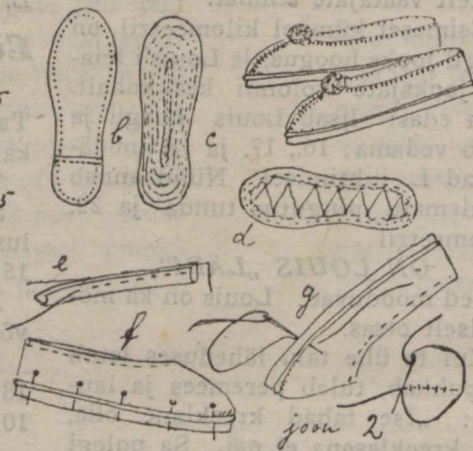
Materjalid: tallaks on paremini sobiv vilt (lõigata vanast viltsaapa säärest) aga ka paksem villane riie (mitmekordselt kokkuteppitud), millest teeme päälisedki. Vooder — õhem puuvillane või linane riie. Pinsolipapiks sobib õhem, pruun, mis on sitkem, valge papp on abras murduma.

Tallad tuleb lõigata täpselt lõikelehe järgi, pinsol igast servast sm võrra kitsam, pinsoli kate aga suurem, et parem oleks krookida ja ümber papi tõmmata.

Päälised ja nende voodrid tuleb lõigata sm võrra lõikest laiemad — õmbluste jaoks. Tükke kokkuõmmeldes paneme päälisel paremad

poolled kokku, pärast õmblemist pöörame parema poole välja, õmblused jäävad pahemale poole (parem pool = übapool, pahem pool = pahupool). Voodriga toimetame samuti, et parema poole paneme vastamisi, aga pärast pole vaja ümber pöörda. Õmbluse servad võime ka laiali triikida.

Teeme kaks 2—3 sm laiust päälise materjalist riba, nii pikad kui papp-pinsoli ümbermõõt. Voldime ta pikuti kahekorra, otsast õmblemekokku. Kumbki neist on ühe päälise jaoks. Õmblemekokku pääliseriide tallaserva parema poole külge (õmblus kolmekord-

sest riidest, nii et murtud pool jääb vabaks.) See riba on selleks, et teha päälise õmblemekokku päälise talla külge!

Paneme päälise tema voodriga nii kokku, et paremad poolled on vastamisi. Õmblemekokku ülemise serva kinni ja pöörame voodri sissepoole. Õmblemekokku ka allserva kinni. Enne seda aga võime lisada voodri ja pääliseriide vahele veel n. n. kannakapi — papist või pakust koredast riidest. (See hoiab kannataguse sirgena.) See on lõigatud samuti kui päälise kannapoolne osa, ja kinnitame päälise külge salapistetega.

Kokkuõmmelisel asetame päälise tallale nii, et külgeõmmeldud riba satub kohastikku talla servaga. Pistid olgu tihedad.

Kokkuõmmelise järgi pistame pinsoli sisse, voodripool üles, ja kinnitame mõne salapistega. Kui ei soovi lisada kaunistuseks tuttu või lintseost, siis on tuhvliid sellega valmis.

Endastmõistetav peaks olema, et iga lõpliku õmbluse ees käib traageldamine ja jalgasobitamine, s. o. proovid.

Soovitakse päälise soojemat, siis tuleb panna päälise riide ja talle voodri vahele samakujulise lõikega,

aga ainult õmblusteni ulatuvate mõõtudega lisand mõnest soojast pehmest riidest. See lisatakse kannakapiga ühel ajal.

Suusa tõrvamine

Kui suusad on vormilt välja töötatud ja hästi ära puhastatud, siis tuleb asuda nende tõrvamisele. Tõrvamiseks tarvitatakse männitõrva. Asetage suusk tallapoolse pinnaga tuleleegile ja soojendage ühetasaselt. Siis määrige pintsliga abil suusatallad tõrvaga. Tõrvamiseks tarvitatakse soojendatud tõrva, sest see võtab puule paremini sisse. Pärast määrimist soojendatakse suuska niikaua kui päalemääritud tõrv hakkab keema ja sünnitab valget vahtu. Kohad, mis rohkem sisse tõmbasid, tulevad määrada uuesti ja soojendada. Pärast seda järele jäänud osa riidetükiga maha pühkida ja uuesti soojendada, kuni pind on kuiv ja enam ei määri. Tuleb valvata, et suusk ei läheks tõrvamisel põlema. Kes ei mõtle suuski lakkida või häilida, võib tõrvata ära ka suusa päälispinna. Vastasel korral on aga parem kui suusad enne tõrvamist peitsida pähklipeitsiga, siis tõrvata tallad, aga päälmine pind nühkida sisse värnitsaga ja selle kuivamisel alles lakkida või häilida.

Hästi tõrvatud suusk libiseb lumel kergelt ega karda vett.

Kes suusasportist on huvitatud, neile soovitame järgmist kirjandust:

„Sõduri“ kirjastusel väljaantud J. Luksi koostatud „Moodne suusasport“, hind 10 snt., ja kaitseväge staabi VI osakonna väljaantud „Kehalise kasvatus eeskiri“, III osa, „Suusatamine“, hind 50 senti.

Nimetatud raamatuid leidub kirjeldusi jalaraudade, rihmade, suusakeppide jne. kohta, ka suusatamise võtetega tutvumise ja viimases isegi suusamäärte retsepte igasuguse ilma jaoks.

LGP. MUDILASED JA TEIE HEL-LAD EMAD!

Ärge mööduge mu vaateaknast, heitmata pilku sümpaatselt Jõuluva-nale, kes annab minu rikkalikust šokolaadi- ja kompvekilaost Teile kõik-sugu imeilusaid esemeid odavalt — peaaegu poolmuidu. Palun, astuge mu ärril ja Teie veendute, et kõik öeldu on tõsi.

Lugupidamisega

IDA MÄLSON,
Tartus, Rüütli 1.

NÄDALAH UUDISEID

VAPSIDE VÕIMUHAARAMINE LUHTUS.

See pidi toimuma möödunud pühapäeval, 8. dets., Isamaaliidu kongressil „Estonia“ kontertsaalis. Politsei aga oli valvas ja van-

gistas juba eelm. ööl kogu vapside kaadri, enne kui sündmused oleksid jõudnud areneda veriseks mässuks, nagu see juhtus 11 aastat tagasi enamlike mässukatse puhul.

EESTI LASKURITE rahvusmeeskonnale anti üle kaitseväge ülemä poolt spordiballil kuldmedal.

NARVA JÕEL asusid kaitseväge pioneerid lõhkeainetega lõhkuma

suurt uputust tekitavat ummistust.

INGLISE-SAKSA kolmas jalgpalli maavõistlus, mis peeti Londonis 80.000 päältvaataja ees, lõpetas inglise suure võiduga 3:0.

PAAVSTI NUNTSIUS esitas pidulikult audientsil Kadrioru lossis riigivanemale oma volitused. Ülempiiskop Arata on esimeseks paavsti suursaadikuks Eestis.

Teie valmistate endale ja oma perele ülimat pühaderõõmu, kui riietute meie riidevabrikute toodetesse.

A/S. KREENBALT
TALLINN.

BALTI PUUVILLA KETRAMISE JA KUDUMISE VABRIKU A/S

KREENHOLMI PUUVILLASAADUSTE MANUFAKTUURI O/Ü

SINDI TEKSTIILVABRIKUTE ÜHISUSE

EESTI NIIDIVABRIKU O/Ü

TOODETE SUURMÜÜGI KESKKOHT

Väikemüük kõigis paremates riide- ja segakauplustes linnas ja maal.

Küsimusi-vastuseid

1. Mul juhtus äpardus. Plekitasin hommikul kohvi juues heleda värvilise puuvillase kleidi ja aluspesu. — Kuidas saan kohviplekke kõrvaldada? *Mare.*

Kohviplekke tuleb hõõruda glütseriiniga, pesta leige veega üle ja triikida niiskelt pahupoolt.

2. Sain hiljuti endale uued saapad. Need meeldivad mulle väga, kuid mul on väga piinlik nendega

käia, kuna nad iga sammu juures kriuksuvad. — Kuidas saab saabaste kriuksumist kõrvaldada?

Valve Saar.

Et pääseda tüütavast saabaste kriuksumisest, tuleb tilgutada mõni tilk õli, kõige parem linaseemneõli, tallale ja lasta hästi sisse imbuda.

Selline talitus ei kõrvalda ainult kriuksumist, vaid suurendab ka taldade vastupidavust.

Õige jõulutuju

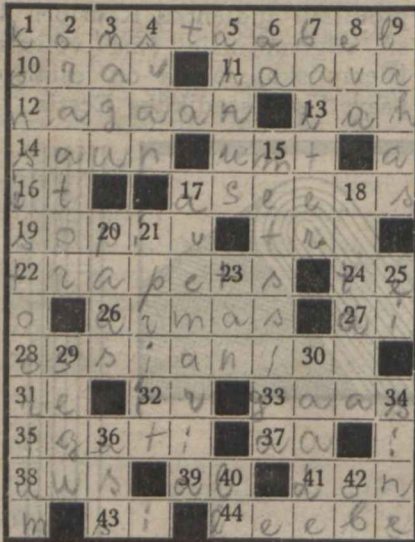
ja tuhat jõuluüllatust toob teile pühiks koju

„JÕULU ÕPILASLEHT“, mis ilmub ka tänava oma lugejale sisu- ja pildirohke jõulukülalisena. Hind 5 senti.

Õpilaslehe 9
kupong nr. 9

36. RISTSÕNAD.

Ristread: 1. eriliiki politseinik, 10. metsloom, 3. tuntud eesti naisluuletaja, 12. eriliiki püstol, 13. ka, 14. tarvilik asutis inimesile, 16. „see, ta“ inglise keeli, 17. „lihasuretamine“, ilmlikest lõbudest loobumine, 19. kohane, paslik, 22. eritüüpi nelinurk, 24. teie, 26. kallis, armastusvääriline, 27. hüüdsõna, 28. keldi lauliku Ossian'i hämaraile tunde-küllaseile lauludele põhjenev kirjandus-vool, 31. noot, 32. iriidiumi keemiline märk, 33. võitlusvahend moodsas sõjas, 35. kõigiti, 37. jõgi Lätis, 38. vastne, 39. alumiiniumi keemiline märk, 41. jõgi Lõuna-Venemaal, 43. noot, 44. mahe, pehme.

Püstread: 1. vaimulik ülemasutis, 2. kõneleja, kõnepidaja, 3. nii kui, 4. noorsooraamatu „Karina suvi“ autor, 5. ihnus, 6. jõgi Lätis, asundus Virumaal, 7. pisik, 8. naise nimi (vanemas kirjaviisis), 9. köidise toestik kehaliikme rahulikku asendisse paigutamiseks luumurru korral, 15. välismaine metsloom, 17. katoliku palve, „inglitervitus“, 18. mitte tunnustama, 20. alus, põhi, 21. sõjagaas, 29. segamini olek, 30. kaasmäng (muusikas), 34. tarvilik aine pesunaistele, 36. telg, 40. kaks ühesugust kaashäälikut, 42. jõgi Siberis.

37. MATEMAATILINE ÜLESANNE.

Kahe ruudukujulise maatüki pindalade kogusumma on 850 ruutmeetrit. Esimene maatükk on aga teisest 130-ne ruutmeetri võrra suurem. Kui suured on nende maatükkide mõõted?

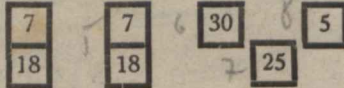
38. KAALUPOMMID.

Mitu kaalupommi peab vähemalt olema ja kui rasket, et saaks kaaluda kõiki täiskilosid 1-st kuni 10-ni?

39. MATEMAATILINE ÜLESANNE.

Kui me korrutame 6-t ühe tundmatu arvuga ja jagame 6-t sama tundmatuga, siis saadud korrutis on jagatisest 4 korda suurem. Kui suur on too tundmatu arv?

40. MOSAIKMÕISTATUS.

Antud kujundeist kokku seada ruut nii, et vastavates püst- ja ristridades asuvate arvude kogusummad oleksid võrdsed (s. t. kui näiteks esimeses püst-reas asuvate arvude summa oleks 25, siis peab ka esimeses ristreas asuvate arvude summa võrduma 25-ga). Seejuures iga järgneva rea arvude summa peab olema eelnenud rea arvude summast 20-ne võrra suurem. Ruudu kokkuseadmisel võivad arvud ka kummuli tulla.

MÄRKUS: Kõigi tänaste ülesannete lahendused saata toimetusele hiljemalt 31. dets. s. a., lisades lahendaja nime, soovikorral ka varjunime, täieliku aadressi ja „Õpilasteleht“ kupongi nr. 9. Ühtlasi lisagu iga lugeja väikesel lehekesel lahendusega kaasa vastuse küsimusele, mis meeldis teile käesolevas „Õpilastelehes“ kõige enam ning mis kõige vähem ja miks. Peetagu ka meeles, et auhindade loosimisel on igal lugejal niimitu auhinnasaamise võimalust, kuimitu kupongi on ta lisanud lahendusele.

UUS SUURAUHIND.

Selleks, et valmistada lugupeetud mõistatusõpradele vastset üllatust, otustas toimetus uueks suurauhinnaks välja panna

NÄGUSA PORTFELLI.

mis jagatakse loosi varal kõigi nende vahel, kes on õieti lahendanud kõik „Õpilastelehtes“ nr. 9, 10, 11 ning 12 ilmunud mõistatused ja lahendused õigeaegselt toimetusele saatnud ühes vastavate kupongidega. Ka siin oleneb või-

duvõimaluste arv lisatud kupongide rohkusest. Mida enam neid on, seda kindlam portfelli saamise võimalus!

AUHINDADENA kõigi tänaste ülesannete õieti lahendajate vahel jagatakse Ed. Vilde suurromaan „Mahtra sõda“, nägus taskulamp ja J. Parijõe jutustus „Ühe poisi reisilood“.

LAHENDUSED.

19. Matemaatiline ülesanne. Esimesel poisil oli 13 senti, teisel aga 62 senti.

20. Ruutmõistatus.

Püstridades saame: 1. Palamuse, 2. Viluvere, 3. Kaarepere, 4. Niagara. Diagonaali pidi lugedes saame *Palupera*.

21. Ristarvud.

Lahendusi mitu. Näiteks:

$$209 + 937 = 1146$$

$$731 - 31 = 700$$

$$81 : 9 = 9$$

$$18 \cdot 788 = 14184$$

$$1039 \ 1765 \ 16039$$

22. Nimekaart-mõistatus.

Juta isa töötab *vabrikus*.

23. Maagilised ruudud.

1—4 kaal, 2—5 ahne, 3—6 anne, 4—7 leek, 8—11 Alle, 9—12 Liis, 10—13 liit, 11—14 Esto, 7—11 kole, 15—17 oled, 16—18 leid, 11—19 Edda, 20—11 aare, 21—23 Ahas, 22—24 ravi, 11—25 esik, 19—28 alev, 26—29 lagi, 27—30 Egon, 28—31 vina.

24. Keeruline küsimus.

Puu otsas oli algul kaks õuna. Arne viske järele kukkus neist üks maha ja ainult üks jäi puu otsa. Seega polnud puu otsas enam õunu, vaid üks õun.

25. Nimekaart-mõistatus.

Avo onu on elukutselt kangur.

Aasia.

1. Colombo, 2. Ees-India, 3. Lhasa, 4. Elburs, 5. Bengali laht, 6. Eufrat, 7. Sumatra, 8. Ida-Hiina meri, 9. Mongoolia, 10. Elbrus, 11. Rangoon, 12. Iravadi.

27. Silpmõistatus.

Saame vanasõna: „Kes kannatab, see kaua elab“.

AUHINNAKS SAID kõigi „Õpilastelehes“ nr. 6 ilmunud ülesannete lahendamise eest Aino Ojamäe kuldraamatu „Eggeri vahvad õppurid“, Arnold Kiho Gogoli „Taras Bulba“ ja Ülo Laante A. Kallitsa „Õngespordi õpperaamatu“.